

PORTRÉT

VĚRNOST CÍRKVI A AFRICE (Arcibiskup Tchidimbo z Konakry)

Po osmi letech a osmi měsících byl 7. srpna 1979 propuštěn z vězení v Guineji arcibiskup Tchidimbo. Pět dní nato přijal papež v Castelgandolfo jeho demisi a jmenoval nového arcibiskupa v Konakry a biskupa v N'Zerekoré. Svatý stolec předtím odkládal biskupská jmenování v Guineji do té doby, než bude vyřízena „záležitost Tchidimbo“.

Raymond Maria Tchidimbo se narodil 1920 v Konakry. Protože byl omylem zapsán v úřední matrice jako Francouz, účastnil se jako voják bojů za osvobození Francie. Po válce vstoupil do kongregace svatého Ducha a studoval teologii ve Francii. Po kněžském svěcení 1951 se stal kaplanem ve Faranah, vykonával některé veřejné funkce a spřátelil se s odborovým předákem Ahmedem Sekou Touré. Tím se stal podezřelým u koloniálních úřadů. To mu však nezabránilo v boji za dekolonizaci a rozvoj afrického člověka v církvi i mimo ni. Napsal knihu „Černý člověk a křesťanství“.

V nezávislé Guineji se stal generálním vikářem a 1962 arcibiskupem v hlavním městě Konakry. Bylo to v souladu s přáním prezidenta Touré afrikanizovat církev; konsekrace se stala velkou slavností a na čas nastalo uvolnění mezi církví a státem. Přesto nový arcibiskup jasně a jasně poznamenal: „Teď jsem zasnouben s guinejskou církví a bude třeba, abych pro ni uměl trpět.“ Snažil se udržet dialog s prezidentem navzdory novému napětí, které vyvrcholilo vyhnáním všech misionářů roku 1967.

Bojoval dále za své představy. Snil o „africkém socialismu, jehož středem bude Bůh. Takový socialismus bude mít vážnost k člověku, k jeho tělu i duši.“ Napsal článek, v němž obvinil portugalský kolonialismus a zastal se afrických kněží deportovaných z Angoly a z Guineje-Bissau.

Po několika týdnech dodal v jednom interview: „Nemůžeme se lhostejně dívat na lhaní jistých dějin, které se začínají psát a snaží se šířit přesvědčení, že se národních hnutí zastávají jen komunisté.“ Společně se západoafrickými kardinály a arcibiskupy zůstal v trvalém spojení s nacionalistickými vůdci portugalských kolonií.

Svět byl ohromen, když tento horlivý antikolonialista byl na Štědrý den 1970 uvězněn a o měsíc později odsouzen k nuceným pracím na doživotí. Nikdo nevěřil oznámení z 22. listopadu, že „žehnal kolonialistickému spiknutí“ (šlo o vpád guinejských utečenců a portugalských žoldnéřů). Arcibiskupové západoafrických zemí protestovali a prohlásili, že „jestliže došlo k roztržce, pak můžeme být jisti, že šlo o víru a křesťanské hodnoty“. Skutečnost byla taková, že Sekou Touré už po celý rok stále hůře snášel nezávislého arcibiskupova ducha, jehož odpor proti ujařmování církve se stavěl do cesty prezidentovým diktátorským ambicím.

První léta arcibiskupova věznění byla krajně tvrdá. V táboře Boiro byly krysy, hmyz, hlad a žízeň, tma, promiskuita. Sdílel osud tisíců politických vězňů, z nichž někteří ve vězení zemřeli a mnozí v něm dosud zůstávají. Až později se dostal do vězení s mírnějším režimem.

Teprve po propuštění se dověděl, že mezitím zemřeli dva papežové. Zajel do Lurd poděkovat Panně Marii. O podrobnostech svého věznění nechce mluvit. Pociťoval ovšem jeho délku: „Zbavit člověka svobody je to nejtěžší, čím ho lze postihnout.“ Ale nestěžuje si: „Služebník církve a navíc řeholník si může stěžít nařikat na uvěznění. Musí vědět, že se s ním nebude zacházet lépe než s jeho Pánem, a musí předem přijmout všechny zkoušky, které na něho přijdou.“

O Sekou Tourém, který ho dal uvěznit a nespravedlivě odsoudit, řekl: „Byl mým přítelem a zůstává jím. (To je ovšem můj postoj, ne jeho.) Ve vězení jsem se za něho modlil. Jinak bych se nemohl modlit otcenáš.“ Prezidentovi poděkoval za propuštění a také za to, že mu „dal příležitost mít účast na celém životě guinejského lidu.“

Po důvodech svého uvěznění nepátral. „Kvůli tomu jsem nikdy nebyl smutný. Mnozí z mých spoluvězňů se stále dohadovali, proč byli zavřeni, a byli z toho skleslí.“

Mons. Tchidimbo je optimista, pokud jde o budoucnost guinejské církve, za kterou obětoval Bohu své vězení a která „prošla obdobím zkoušek, aniž zradila své poslání.“

Limagne (1979)

Mučednictví je vždycky úmyslem Božím, vzešlým z jeho lásky k lidem, aby je varoval, aby je vedl a přiváděl zpět na svou cestu. Nikdy není úmyslem lidským. To proto, že pravý Boží svědek je ten, kdo se stal Božím nástrojem, kdo si pro sebe už nepřeje nic, ani slávu vyvolení za Božího svědka.

Sv. Tomáš Becket, z posledního kázání 25. 12. 1170

Je třeba znovu nalézt ducha prvotní církve. První křesťané nesli na všechna místa, kam došli, jásavé svědectví o Kristu. Na návších vesnic i ve věznicích měst směle hlásali radostnou zvěst evangelia. Odměnou za toto odvážné svědectví jim bývala klec se lví nebo trápení na trhu s otroky. Vytrvali však, protože byli přesvědčeni, že objevili tak ušlechtilou věc, že ani smrt pro ni není přílišnou obětí. Jejich radostná zvěst přinášela lidem, v nichž dlouhá zima iraditionalismu zmrazila život, vlhlost jara.

Martin L. King

Když myslím na Kristova slova o malém stádu, domnívám se, že v Rusku je třeba věřit tak, že stojíme při Kristu, když je přibit na kříž. V Rusku se dá toho času věřit jen tímto způsobem. Proto si myslím, že se v Rusku věří lépe, tak jako první mučedníci křesťanství. Jediný z těchto věřících je s to obrátit mnohé. I když u nás není tolik věřících, je jich přece jen dost, aby mohli vzít nevěřící Rusko na svá ramena a položit je před Kristův kříž.

Mám ze strachu přestat zastupovat Boží věc? K čemu jsem se tenkrát stal knězem? Na koho se vztahuje slovo evangelia „Dobrý pastýř dává život za své ovce“? Radostná zvěst přináší spásu – a já se mám bát? Bůh mi dal pověření kázat a já mám mlčet, když se to někomu nehodí?

Když jde o srovnání se Západem, ptám se: na které půdě se daří víře lépe? Odpověz může znít jen takto: na půdě utrpení. Naše víra je silnější, protože visíme na kříži. Na půdě pozemského blahobytu musí víra chřadnout. Západ žije v blahobytu, proto je tam víra slabší. Naší vírou „nesoucí kříž“ se musí posílit i víra Západu, víra „s komfortem“. Ale kdekoli se setkáme s vírou, je to dědictví celého lidstva. A když mluvím o síle víry tady u nás, myslím také na sílu víry tam. Dnes musejí věřící tvořit jednu společnou frontu.

Z lidského hlediska posuzováno musím říci: ano, vím to, že je náboženské hnutí ještě slabé a že je na Západě oficiálně více věřících. Ale dovolte, abych vysvětlil na příkladě, co mám na mysli. Jaro se blíží, ale na zemi ještě leží sníh a mrzne. Ale jaro přijde, to je víra a skutečnost. Kdo se dívá jenom na dnešek, neobjeví žádné známky jara. Ale kdo hledí do zítřka, ten ví, že už přichází. Doba ateistické bezuzdnosti v Rusku minula. Sněhové bouře se vyřádily. Začíná rašit náboženské jaro a všichni mu pomáhají: věřící i ateisti.

Dmitrij Dudko

Nenech mě zahálet, nabídní upřímným zájemcům. Máš právo opsat si všechno nebo část, ale přesně.